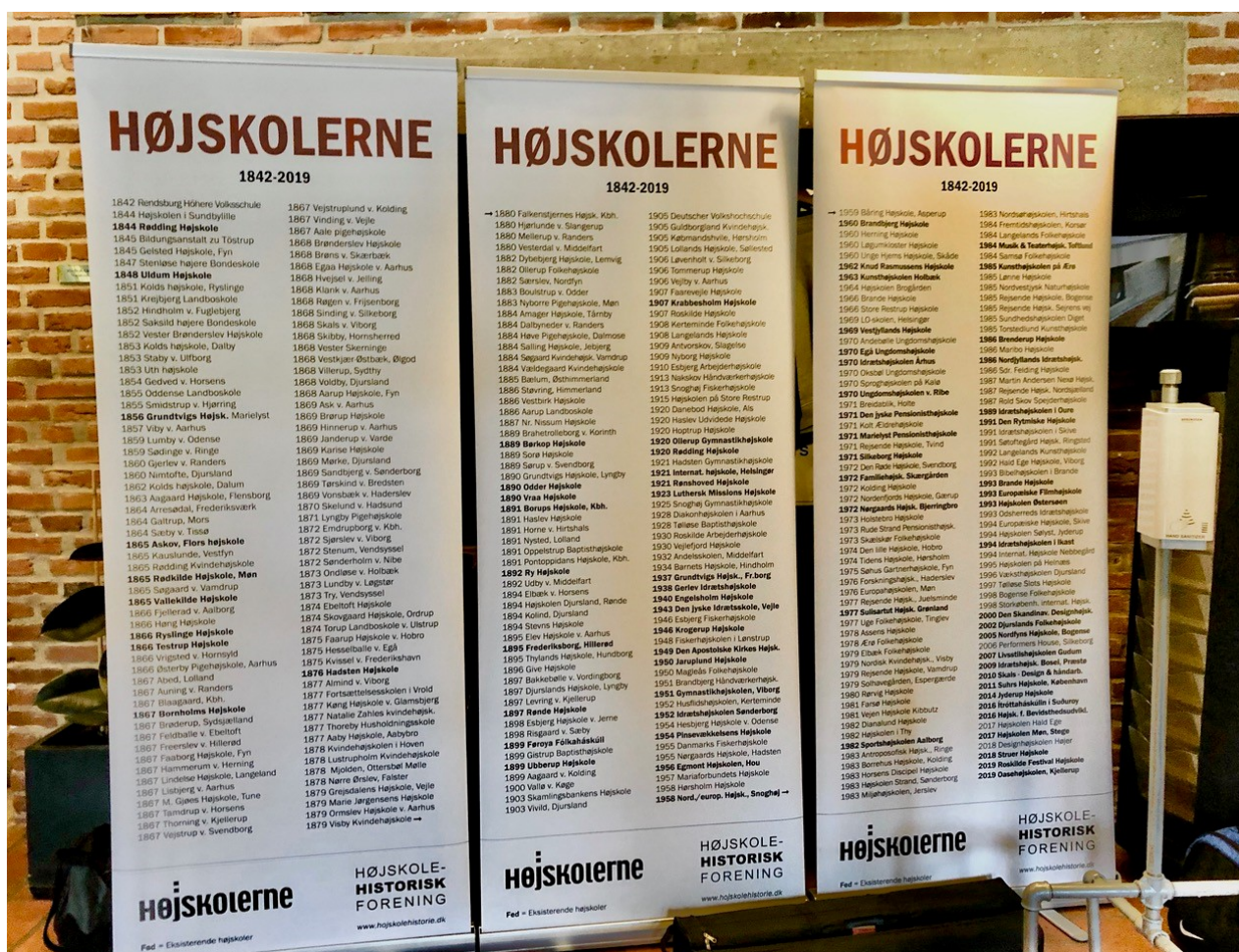

NYHEDSBREV

Højskolehistorisk Forening

Rollups og sprit

Kære medlemmer

På trods af corona har foreningen haft en hel del aktiviteter, som I kan læse mere om i dette årets sidste Nyhedsbrev.

FFD's årsmøde

Med knap 1 ½ års forsinkelse blev den reviderede rollup-oversigt over Højskoler i Danmark 1842-2019 for først gang præsenteret for højskole-

folket ved FFDs årsmøde på Idrætshøjskolen i Århus d. 30. sept.-1. okt. Placeret ved siden af en "afspritningsstation" var de det første man så, når man trådte ind.

På mødet kunne bestyrelsesmedlem Lars Thorkild Bjørn orientere om foreningens virke og efterlyste ved den lejlighed erindringer – især fra personer, der har været lærere eller forstandere på de mange højskoler, der blev grundlagt i perioden 1970-1990.

Hjemmeside og Facebook

Der er kommet en ny erindring på hjemmesiden. Tidligere leder af Højskolernes Sekretariat 1958-61, Alfred Dam, beskriver levende sine pionerår, hvor det bl.a. handlede om at få tag i de unge. Erindringen supplerer den mere generelle beskrivelse af sekretariatets historie og virke, skrevet af Arne Andresén.

Læs mere på <https://hojskolehistorie.dk/erindringer/hojskoler-i-danmark/hojskolernes-sekretariat>

Nyhedsbrevet vil fremover være at finde på hjemmesiden, se <https://hojskolehistorie.dk/foreningen/nyhedsbreve>

Foreningens Facebookside har nu mere end 700 følgere, og vi glæder os over at komme ud til en bredere kreds end den snævre medlemskreds. Det er glædeligt, at der efterhånden er flere, som benytter platformen til at lægge materiale ud, til efterlysning af f.eks. erindringer eller oplysninger om fotos.

Foreningen har selv netop efterlyst erindringer fra elever eller ansatte på de højskoler, der blev grundlagt i perioden 1970 og frem.

Se: <https://www.facebook.com/groups/1817669565177927/>

Placering af højskolearkiver

Som omtalt i sidste Nyhedsbrev har foreningen arbejdet på at aflevere de arkivalier, som vi gennem årene har modtaget, til Rigsarkivet. Det er nu lykkedes.

Afleveringen drejer sig om:

- 350 udklipsbøger fra Højskolernes Sekretariat (samlet af Arne Andresén) med kronologisk ordnede avisudklip vedr. især danske højskoler i perioden 1950-1989.
- 87 æsker med Øivind Helweg Arnfreds arkiv, overdraget fra Friskolearkivet i Ollerup. Han var bl.a. en årrække danske højskolars repræsentant i internationale anliggender.
- 260 æsker med bl.a. småtryk, pjecer og programmer fra højskoler, ligeledes fra Friskolearkivet.
- 3 kasser med arkivmateriale fra Kolding Højskoles første tid, bl.a. fra Jørgen Knudsen, en af højskolens grundlæggere.

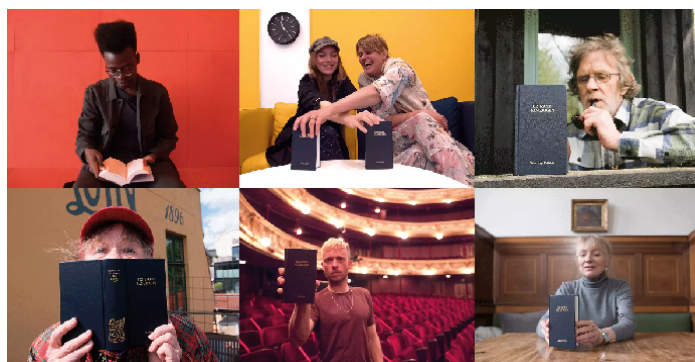
Dette materiale bliver nu ordnet og registreret af Rigsarkivets folk. Også Vartov-arkivets arkivalier befinder sig i Rigsarkivets store haller.

Tilgængeligheden fremover er fri, dog er materialet fra Kolding Højskole tilgængeligt efter arkivlovens bestemmelser (dispensation kan søges hos rigsarkivaren).

Højskolehistorisk Forening vil fremover ikke modtage arkivalier, men vil meget gerne være behjælpelig med at finde et relevant, ofte lokalhistorisk, arkiv at aflevere højskolerelaterede billeder og andet materiale til. Her bliver det registreret og kan søges på arkiv.dk.

Ny podcast: Blå bog

I sidste Nyhedsbrev omtalte vi podcasten "For 19. gang de sang", og igen er det vores bestyrelsesmedlem Mikkel Skovgaard, som står bag den nye "Blå bog", hvor 10 betydningsfulde danskere

fortæller om deres højskolesangbogsfavoritter og hvad sangene betyder for dem.

Læs mere om alle 10 afsnit af hver en lille times varighed på

<https://hojskolesangbogen.dk/om-sangbogen/podcast/blaa-bog>

De navnkundige i Højskolebladet

Gennem 10 år har Højskolehistorisk Forening leveret stof til Højskolebladets lille rubrik "De navnkundige". Årets bidragydere har været Ole Vind, Kjeld Krarup, Mette Eriksen Havsteen-Mikkelsen og Lars Thorkild Bjørn.

I 2021 har beskrivelserne omfattet fire kvinder og fem mænd, nogle kendt af den store offentlighed og andre har måske bare været "navnkundige" blandt deres egne elever – som f.eks. Anna Boje:

Anna Boje kommunelærerinde og højskoleforstander

Ved juletid for 100 år siden samledes nogle højskoleelever på Frederiksberg for at redde deres højskole. Det drejede sig om Frøken Bojes Kvindehøjskole med det officielle navn Forhåbningsholms Højskole. Skolen var grundlagt i 1905 af Anna Boje (1861-1922). Som 21-årig havde hun taget privatlærerindeeksamen og blev lærer for den grundtvigske præst Fr. Jungersens børn i Vig. Da han i 1890 blev præst for Københavns Valgmenighed flyttede Anna Boje også til København og indskrev sig ved Natalie Zahles Seminarium. Herfra fik hun eksamen i 1893 og blev ansat som kommunelærerinde på Frederiksberg.

I det daglige arbejde erfarede hun snart, at der skulle mere til, hvis flere af hendes tidligere skolepiger skulle klare sig senere i livet. I sin lejlighed samlede hun derfor unge piger til "mandagsaftener" med fortælling og sang. Det blev begyndelsen til Ungdomsforeningen af 1898, der senere blev kendt for sit sangkor med knap 100 unge piger. I 1905 indviede Københavns Valgmenighed en stor tilbygning med mødelokaler, gymnastiksal og

værelser. Her lejede frk. Boje lokaler til en pigehøjskole med værelser for eleverne, men også til unge piger der kom til byen for at arbejde.

Det var middelstandens unge og ikke mindst arbejderungdommen, som Anna Boje ville have i tale. Derfor var skolepengene kun 8 kr. mdl. så unge piger fra små hjem kunne være med. Anna Boje fik tilknyttet en række dygtige lærere, der underviste gratis indtil skolen opnåede statsstøtte i 1908. Hendes gerning som forstander var ulønnet, idet hun beholdt sit arbejde som kommunelærerinde. Undervisningen omfattede 36 timer ugentlig i 10 måneder. Hovedvægten var almene højskolefag som historie, litteratur, dansk, sundhedslære, gymnastik og sang. Dertil kom en handelsskole med tilvalgsfag i handelsregning, bogholderi, stenografi og skrivning.

Ved Anna Bojes 60-årsdag i 1921 var hun mærket af sygdom. Tidligere elever ville redde skolen. For egen regning ville de leje lokalerne en tid i håb om at finde en forstander. Men det lykkedes ikke. Anna Boje døde i januar 1922. Vinterholdet fortsatte med godt 25 elever, men derefter måtte endnu en af de mange små højskoler lukke efter 16 års helt usædvanligt højskolearbejde for unge kvinder i hovedstaden.

Højskolebladet dec. 2021

**Højskolehistorisk Forening ønsker
alle en glædelig jul og et godt
2022**

Mogens Hemmingsen
Formand

Lisbeth Magnussen
Redaktør